

INFORMACIJA

o aktivnostima na zaštiti prava romske nacionalne manjine u Bosni i Hercegovini

I. Uvod

U cilju pripreme Informacije o aktivnostima na zaštiti prava romske nacionalne manjine kao najugroženije i najbrojnije nacionalne manjine u Bosni i Hercegovini u obzir su uzete raspoložive informacije o najvažnijim aktivnostima provedenim na prostoru Bosne i Hercegovine. Informacija uključuje i postignute rezultate o primjeni standarda utvrđenih u okviru međunarodnih instrumenata koje je prihvatila Bosna i Hercegovina, a koji se odnose na zaštitu ljudskih prava manjina. U obzir su uzete i informacije o aktivnostima nevladinih organizacija (domaćih i međunarodnih), a posebno udruženja Roma.

U izradi Informacije pošlo se od međunarodnog standarda, prema kojem se odnos prema manjinama i ostalim ranjivim kategorijama prepoznaje kao indikator prema kojem se mjeri demokratičnost jednog društva, kao uslov za napredak Bosne i Hercegovine u procesu Evropskih integracija.

U ovoj informaciji naglašavamo nekoliko važnih hronološki realiziranih aktivnosti Bosne i Hercegovine koje su realizirane posljednjih godina tačnije:

2002. god.

Bosna i Hercegovina je ratifikacijom Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina Vijeća Evrope 2002. godine preuzela obavezu da aktivnom politikom, zakonima i drugim aktima radi na ostvarivanju načela utvrđenih ovom konvencijom.

Imenovanje odbora za Rome pri Vijeću ministara BiH

Inicijalna aktivnost u pogledu poboljšanja zaštite najugroženije romske manjine započeta je kroz imenovanje savjetodavnog i koordinirajućeg tijela 2002. godine od strane Vijeća ministara BiH.

- Prvi saziv Odbora za Rome pri Vijeću ministara Bosne i Hercegovine imenovan je na osnovu Zaključka Vijeća Ministara BiH sa 70-te sjednice održane 13.6.2002. godine.

- Drugi saziv imenovan je Odlukom o imenovanju Odbora za Rome pri Vijeću ministara Bosne i Hercegovine na 27 sjednici Vijeća Ministara BiH, održanoj u novembru 2007. godine („Službeni glasnik BiH”, br. 99/07) na mandat od četiri godine.
- Treći saziv je imenovalo Vijeće ministara BiH je na 20 sjednici održanoj 18.9. 2012. godine donoseći tom prilikom i Odluku o formiranju Odbora za Rome pri Vijeću ministara BiH i Odluku o imenovanju članova Odbora („ Službeni glasnik BiH“, broj: 85/12) od 25.10. 2012. godine. Odlukama su, pored ostalog, definisane nadležnosti ovog tijela koje je važno ovom prilikom naglasiti.

Odbor ima nadležnost da raspravlja o svim značajnim pitanjima sadržanim u Strategiji Bosne i Hercegovine za rješavanje problema Roma (“Službeni glasnik BiH”, broj 67/05), (u daljem tekstu: Strategija) te prati provođenje i predlaže aktivnosti u svrhu efikasnije realizacije Dekade inkluzije Roma 2005-2015. godina. Konkretno, Odbor je zadužen za:

- a) sistemsko praćenje provođenja Akcionog plana za rješavanje problema Roma u oblastima zapošljavanja, stambenog zbrinjavanja i zdravstvene zaštite (u daljem tekstu: Akcioni plan) i Revidiranog plana o obrazovnim potrebama Roma u Bosni i Hercegovini;
- b) donosi operativne planove i predlaže mjere za unapređenje provođenja Akcionog plana;
- c) putem svojih predstavnika inicira aktivnosti na osiguranju sredstava u budžetima institucija na nivou Bosne i Hercegovine i entiteta za potrebe realizacije Akcionog plana;
- d) prati utrošak odobrenih sredstava u budžetima institucija Bosne i Hercegovine i institucija entiteta za realizaciju Akcionog planu u sve tri oblasti te dinamiku realizacije istih;
- e) uključuje se u ostvarivanju kontakata sa potencijalnim donatorima i drugih zainteresovanih strana na osiguravanju sredstava za provođenje Akcionog plana;
- f) u cilju donošenja validnih stavova, zaključaka i preporuka, Odbor može, u skladu sa finansijskim mogućnostima, formirati stalne ili povremene komisije i tematsko- stručne grupe, a posebno u okviru implementacije Akcionog plana;
- g) svojim aktom utvrdiće sistem monitoringa realizacije utvrđenih planskih aktivnosti za Rome u Bosni i Hercegovini te pratiti metodologiju utroška donatorskih i budžetskih sredstava namijenjenih za realizaciju Akcionog plana.

2003. god.

Značajno je naglasiti da je u saradnji sa predstavnicima manjina i gore pomenutog Odbora za Rome, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice izradilo a Parlamentarna skupština BiH usvojila Zakon o zaštiti prava pripadnika nacionalnih manjina Bosne i Hercegovine kojim je priznat status manjina: Albancima, Crnogorcima, Česima, Italijanima, Jevrejima, Mađarima, Makedoncima, Njemcima, Poljacima, **Romima**, Rumunima, Rusima, Rusinima, Slovacima, Slovencima, Turcima i Ukrajincima. Ovim zakonom je propisano da pripadnici manjina, pored prava koja uživaju kao i svi građani-državljanjani Bosne i Hercegovina, uživaju dodatnu zaštitu i prava utvrđena pomenutom konvencijom i ovim zakonom a naročito u oblasti historije, kulture, običaja, tradicije, jezika, pisma, obrazovanja i vjerskih sloboda i dr.

2004. god.

Provodeći već navedene međunarodne i domaće pravne standarde jedna od narednih aktivnosti odnosila se na obrazovne potrebe manjina tako da je na prijedlog Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice, Vijeće ministara BiH 2004. godine usvojilo Akcioni plan Bosne i Hercegovine o obrazovnim potrebama Roma koji je 2010. godine usvojen kao Revidirani akcioni plan Bosne i Hercegovine o obrazovnim potrebama Roma na 128 sjednici održanoj 14.7.2010 o čijoj realizaciji je Vijeće ministara već bilo informisano, tačnije, Izvještaj je razmotren i usvojen na 17-toj sjednici održanoj 30. avgusta 2012. godine.

2005. god.

Prateći u kontinuitetu položaj romske nacionalne manjine, prije svega kroz realizaciju obaveze izvještavanja Bosne i Hercegovine o provođenju međunarodnih konvencija i protokola prvenstveno prema Komiteta VE za nacionalne manjine dobiveni su pokazatelji da u Bosni i Hercegovini **od 17 nacionalnih manjina, Romi se nalazi se u najtežem socijalnom položaju.**

Radi toga je u pogledu odgovornosti države te radi potrebe za konkretnijom intervencijom bilo neophodno donijeti Strategiju Bosne i Hercegovine za rješavanje problema Roma (u daljem tekstu: Strategija za Rome) koja je i usvojena od strane Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, 21. 7. 2005. godine i objavljena u „Službenom glasniku Bosne i Hercegovine broj: 67/05“. Važno je naglasiti da ova strategija ne utvrđuje vremenski okvir njene realizacije niti indikatore praćenja i provođenje tako da je dugoročno primjenjiva jer sadrži osnovna načela za unapređenje položaja manjina u BiH.

2006-2007. god.

U periodu 2006-2007. godine realizirane su uglavnom aktivnosti kroz saradnju Odbora za Rome BiH i resornog ministarstva koje možemo opisati kao jačanje regionalne saradnje, saradnja sa međunarodnim organizacijama sa usmjerenjem na prikupljanje relevantnih pokazatelja o broju i potrebama Roma u pogledu njihovog socijalnog stanja, građanskog statusa (istraživanja o upisu u matične knjige rođenih) i drugih rezidencijalnih prava. Značajno je spomenuti istraživanje romskih nevladinih organizacija okupljenih oko Vijeća Roma BiH koje su 2007. godine provele istraživanje i izašli sa podacima o životu u romskim zajednicama, posebno kad su u pitanju stambeni uslovi, infrastruktura naselja, zaposlenost, pristup zdravstvenoj zaštiti i dr. egzistencijalne potrebe. Prema njihovom istraživanju iz 2007. godine u Bosni i Hercegovini živi cca 76.000 pripadnika Romske manjine.

2008. god

U okviru evropskih i regionalnih inicijativa konačno je 2005 godine usaglašen je zajednički dokument „**Dekada inkluzije Roma 2005. – 2015. godina**“ između nekoliko zemalja članica Evropske unije i zemalja u predpristupnom statusu koji je Bosna i Hercegovina potpisala 2008. godine.

Pristupanjem Dekadi Bosna i Hercegovina se obavezala da će godišnje tokom njenog trajanja osiguravati novčana sredstva neophodna za provođenje Akcionog plana u rješavanju romskih egzistencijalnih potreba kao što su stanovanje,

zapošljavanje zdravstvena zaštita i obrazovanje. Bosna i Hercegovina je Dekadu prihvatila kao praktičan model za izgradnju odgovarajućih standarda, metodologije i međusobne saradnje država i međunarodnih organizacija i institucija u borbi protiv siromaštva romske populacije, njihovog isključivanja i diskriminacije u regionalnom okviru.

Akcioni plan za rješavanje problema Roma u oblastima zapošljavanja, stambenog zbrinjavanja i zdravstvene zaštite

Polazeći od sadržaja spomenute Strategije i ciljeva Dekade te činjenice da su Romi u BiH po svim društveno-ekonomskim parametrima najsiromašnija i ujedno najugroženija nacionalna manjina, Vijeće ministara BiH je 2008. godine usvojilo Akcioni plan za rješavanje problema Roma u oblastima zapošljavanja, stambenog zbrinjavanja i zdravstvene zaštite (u daljem tekstu: Akcioni plan za Rome).

Akcioni plan za Rome prvenstveno predstavlja operativni dokument u čijem sačinjavanju su sudjelovali predstavnici svih nadležnim ministarstava iz Bosne i Hercegovine kao i predstavnici Roma tako da je osiguran puni participativni pristup svih relevantnih aktera u implementaciji ovog plana. Ovim planom nastojala se osigurati:

- realnost u planiranju i obuhvatu mjera za rješavanje problema Roma u tri ključne oblasti: stanovanje, zapošljavanje i zdravstvena zaštita;
- bolja uključenost lokalnih vlasti, s jedne strane, i romskog nevladinog sektora, s druge strane u provođenju ciljeva i zadataka definisanih Akcionim planom.

Analizom ukupnih rezultata o realizaciji Akcionog plana za Rome BiH do sada u odnosu na ciljeve Dekade, Bosna i Hercegovina je od zemalja članica Dekade ocijenjena kao veoma uspješna zemlja u pogledu postizanja dobrih rezultata posebno u oblasti stambenog zbrinjavanja Roma i u procesu evidentiranja romskih potreba. Dobra praksa i postignuti rezultati prihvaćeni su i od strane ostalih članova Dekade inkluzije Roma pa su neke zemlje pokazale interes za razmjenom pozitivne prakse u oblasti stambenog zbrinjavanja Roma i procesu evidentiranja. U narednom periodu predstoji realizacija ove aktivnosti kao i predsjedavanje Bosne i Hercegovine u posljednjoj godini trajanja Dekade (2015).

II. REALIZACIJA AKCIONOG PLAN ZA RJEŠAVANJE PROBLEMA ROMA IZ OBLASTI: STAMBENOG ZBRINJAVANJA, ZAPOŠLJAVANJA ZDRAVSTVENE ZAŠTITE

U okviru Akcionog plana za rješavanje problema Roma iz oblasti: stambenog zbrinjavanja, zapošljavanja i zdravstvene zaštite (u daljem tekstu: Akcioni plan za Rome) utvrđeno je više ciljeva i mjera utvrđenih prema vremenskom okviru, naznačavanjem odgovornih institucija i organizacija za njihovo provođenje, posebnih indikatora praćenja, i plana potrebnih budžetskih sredstava za realizaciju.

Detaljnije informacije koje se odnose na plasman i utrošak raspoloživih sredstava kao i postignuti rezultati sadržane su u dokumentu **“Mapiranje i analiza ulaganja u romske akcione planove“**, kao prilog ovoj Informaciji,.

U pomenutom dokumentu analizirane su najvažnije provedene aktivnosti na poboljšanju društveno-ekonomskog statusa romske nacionalne manjine u BiH. Osnovu za pomenutu analizu predstavljale su sve raspoložive informacije dostavljene od strane institucija i organizacija uključenih u realizaciju Akcionog plana za Rome.

STAMBENO ZBRINJAVANJE ROMA

U dosadašnjem periodu implementacije Akcionog plana za rješavanje problema Roma najviše sredstava izdvojeno je za stambeno zbrinjavanje. Konkretno, za tri godine (2009, 2010 i 2011) iz budžeta na državnom i entitetskom nivou, donatorskih sredstava, i sredstava sufinansiranja implementatora za stambeno zbrinjavanje Roma utrošeno je **9.935.405,00 KM** a efekti su sljedeći:

- ✓ Projekti su realizovani u 30. opština BiH.
- ✓ Izgrađeno je 156 stambenih jedinica.
- ✓ Rekonstruisano je ili sanirano 191 stambenih jedinica za Rome,
- ✓ 210 romskih porodica koristi obnovljenu ili rekonstruisanu infrastrukturu (vodovod, kanalizacija električna energija).
- ✓ Trenutno su u fazi realizacije sredstva iz budžeta za 2012 g. 2.150.000,00 KM za izgradnju i rekonstrukciju cca novih 70 stambenih jedinica i izgradnju infrastrukturnih objekata

U cilju konkretizacije poslova i zadataka stambenog zbrinjavanja Roma, Sektor za ljudska prava Ministarstva sačinio je Metodologiju i smjernice za realizaciju pomenutih sredstava i potreban broj pratećih dokumenata kojima se uređuju obaveze i odgovornost učesnika u implementaciji.

ZAPOŠLJAVANJE ROMA

Za zapošljavanje Roma, u proteklom periodu za dvije godine (2009, 2010) implementacije Akcionog plana, izdvojeno je iz budžetskih sredstava 1.500.000,00 KM, a efekat implementacije je sljedeći:

- ✓ Ukupno je zaposleno 212 Roma, evidentiranih u zajednicama za zapošljavanje.
- ✓ Realizacijom budžetskih sredstava odobrenih u budžetu institucija BiH za 2012. godinu (710.000,00KM) planirano je, u sklopu pomenutih mjera, zapošljavanje još 90 Roma.

Obzirom na složenost političkog i ekonomskog trenutka i u postojećim uslovima tržišne privrede ne treba očekivati značajnije pomake većeg zapošljavanja Roma u narednom periodu.

Realizovane su dvije mjere iz Akcionog plana; sufinansiranje poslodavca i finansiranje samozapošljavanja Roma. Program zapošljavanja Roma implementirali su entitetski zavodi za zapošljavanje i zavod Brčko distrikta BiH, a na osnovu Memoranduma o implementaciji koji su zavodi potpisali sa Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice BiH.

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA ROMA

U skladu sa Akcionom planom za rješavanje problema Roma, najmanje budžetskih sredstva u iznosu 545.000,00 KM (2009-2012) izdvojeno je za zdravstvenu zaštitu Roma. Navedeni iznosi koristili su se prvenstveno za osiguranje i provođenje preventivnih mjera u cilju poboljšanja zdravstvenog stanja pripadnika romske populacije specifično u odnosu na imunizaciju romske djece, zarazne i masovne nezarazne bolesti i oralne bolesti do 2011. godine.

Specifična sredstva (210.000,00 KM) su namijenjena za 2012. godinu za:

- ✓ FBiH, sredstva su namijenjena za podizanje svijesti iz oblasti zaštite zdravlja a specifično za provođenje informativnih kampanja o pravu na zdravstvenu zaštitu i rad na podizanju svijesti o važnosti zdravstvene zaštite u romskoj manjini i provođenje zdravstveno-odgojnih aktivnosti od lokalnih edukatora o značaju prevencije u zdravstvenoj zaštiti;
- ✓ RS, sredstva su namijenjena za podizanje svijesti iz oblasti zaštite zdravlja a specifično za provođenje informativnih kampanja o pravu na zdravstvenu zaštitu i rad na podizanju svijesti o važnosti zdravstvene zaštite u romskoj manjini i osiguranje i provođenje preventivnih mjera u cilju poboljšanja zdravstvenog stanja pripadnika romske manjine a specifično u odnosu na prioritetne programe preventivne zdravstvene zaštite;
- ✓ BD, sredstva su namijenjena za slične namjene kao u F BiH i RS

S obzirom na direktnu nadležnost entitetskih institucija utrošak sredstava reguliše se Memorandumom o razumijevanju za implementaciju Akcionog plana Bosne i Hercegovine za rješavanje problema Roma u oblasti zdravstvene zaštite između Ministarstva za ljudska prava i Zavoda za javno zdravstvo entiteta i Brčko distrikta BiH.

EVIDENTIRANJE ROMSKIH POTREBA

Proces evidentiranja Roma u Bosni i Hercegovini otpočeo je 23.11.2009. godine. Proces se odvijao istovremeno u 10 operativnih timova od kojih je 6 bilo formirano u Federaciji BiH, a 3 tima u Republici Srpskoj te jedan u Brčko Distriktu BiH Svi formirani timovi su bili raspoređeni prema teritorijalnoj blizini općina u kojem u najvećem broju žive Romi. Objedinjeni podaci nakon provedenog procesa evidentiranja ukazuju da je u Bosni i Hercegovini evidentirano 16.771 Roma ili 4.308 domaćinstava. U odnosu na broj popisanih područja procjenjuje se da u nekim dijelovima, kao što je Tuzla, ostalo i do 30% domaćinstava koji nije željelo da pristupi ili je bilo odsutno prilikom procesa evidentiranja. Podaci govore da je u BiH prisutno cca 25.000 - 30.000 osoba romske nacionalne manjine odnosno da je u pitanju 19.500 osoba ili 4. 500 domaćinstava kojima će biti potreban jedan od oblika pomoći koji su sadržani u Strategiji i Akcionom planu.

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH je krajem 2010 godine potpisalo Sporazum o saradnji sa 34 centra za socijalni rad za vođenje i ažuriranje podataka u bazi podataka o potrebama romskih domaćinstava u BiH. Ukupna sredstva planirana za ovu namjenu iznosila su 100.000,00 KM a utrošena su za nabavku opreme za centre za socijalni rada i izradu baza podataka namijenjene ministarstvu i centrima za socijalni rad u BiH. U toku 2012 godine Ministarstvo za ljudska prava i

izbjeglice je navedeni Sporazum potpisalo sa dodatna 23 centra za socijalni rad u kojima su evidentirani Romi. Sredstva u iznosu 30.000 KM koja su Odlukom o rasporedu budžetskih sredstava namijenjena za aktivnosti na ažuriranju podataka o potrebama Roma će biti dodijeljena centrima za nabavku računarske opreme.

Na osnovu prikazanih rezultata za pojedine oblasti Akcionog plana ukratko naglašavamo uočene probleme:

- 1) Sve uključene institucije i organizacije nisu se odgovorno i na jednak način uključile u realizaciji Akcionog plana
- 2) Postojeći locirani budžeti nisu bili zasnovani na stvarnim podacima i potrebama Roma,
- 3) U Akcionom planu za Rome naznačene su odgovorne institucije za realizaciju utvrđenih ciljeva i mjera iz čega proizlazi nejasnost u pogledu pojedinačne odgovornosti naznačenih institucija,
- 4) Dodatno formirana koordinirajuća tijela, konkretno; Koordinacioni odbor za praćenje provođenja Akcionog plana samo je usložilo provođenje i koordinaciju cjelokupnih aktivnosti te je kroz uspostavu trećeg saziva Odbora za Rome uspostavljena racionalnija koordinacija.
- 5) Sagledavajući realizirane aktivnosti te posebno proces prikupljanja podatak o realnim potrebama Roma u BiH te na osnovu preporuka Upravnog komiteta Dekade tokom 2012. godine započet je proces revizije Akcionog plana za Rome.

REVIDIRANI AKCIONI PLAN ZA OBRAZOVANJE ROMA

Revidirani akcioni plan Bosne i Hercegovine o obrazovnim potrebama Roma usvojen je na 128. sjednici Vijeća ministara Bosne i Hercegovine 14. 07. 2010. godine. Ovim dokumentom definisana su četiri cilja i četrdesetsedam mjera kako bi romska djeca imala ravnopravnost u pogledu dostupnosti kvalitetnom obrazovanju što je preduslov za njihovo kasnije integriranje u društvo.

Na osnovu zaključka Vijeća ministara, ministar za ljudska prava i izbjeglice BiH donio je Odluku o formiranju Stručnog tima za praćenje primjene (provođenja) Revidiranog akcionog plana BiH o obrazovnim potrebama Roma („Službeni glasnik BiH“, broj 5/11).

Stručni tim čine predstavnici nadležnih državnih ministarstava, entitetskih ministarstava obrazovanja i Odjela za obrazovanje Vlade Brčko Distrikta BiH i dva predstavnika Odbora za Rome. U proteklom periodu u radu Stručnog tima nisu participirali predstavnici Odbora za Rome jer isti nije bio formiran do 19. oktobra/listopada 2012. godine kad je održana konstituirajuća sjednica. Na istoj sjednici Odbor za Rome je predložio svoja dva predstavnika i priprema se izmjena i dopuna Odluke o formiranju Stručnog tima za praćenje primjene (provođenja) Revidiranog akcionog plana BiH o obrazovnim potrebama Roma.

Radi uspostave sistema dostavljanja informacija Stručnom timu, Ministarstvo za ljudska prava je formiralo širu mrežu podrške od predstavnika ministarstava obrazovanja iz regija gdje su nastanjeni Romi.

Stručni tim je pripremio metodologiju za praćenje primjene navedenog plana. Pri sačinjavanju preliminarnog izvještaja o primjeni revidiranog akcionog plana (august/kolovoz 2011.) javile su se poteškoće zbog nedostatka sveobuhvatnih pokazatelja.

Upornim istraivanjem na dostavi podataka, koji prate primjenu svih indikatora, sačinjen je Prvi izvještaj o provođenju Revidiranog akcionog plana Bosne i Hercegovine o obrazovnim potrebama Roma za 2011. godinu koji je Vijeće ministara razmotrilo i usvojilo na 18. sjednici održanoj 30. 08. 2012. godine.

Nakon usvajanja navedeni izvještaj je prezentiran na pet okruglih stolova održanih u Sarajevu, Mostaru, Tuzli, Zenici i Banja Luci. Prezentaciju su vršili članovi Stručnog tima uz podršku OSCE. Učesnici okruglih stolova su bili predstavnici nadležnih obrazovnih vlasti, direktori i pedagozi škola u kojima su romska djeca u većem broju i predstavnici centara za socijalni rad. Na okuglim stolovima iznesen je zahtjev da se ubuduće izvještaji o provođenju Revidiranog akcionog plana Bosne i Hercegovine o obrazovnim potrebama Roma sačinjavaju po školskim godinama, a ne po kalendarskim godinama, što je Stručni tim prihvatio.

III INSTITUCIONALNI KAPACITETI

U okviru Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice osigurana je stručna podrška za implementaciju ovih aktivnosti (Sektor za ljudska prava).

Ministarstvo se posebno suočava sa izazovima u pogledu ustanovljenja dobre prakse i saradnje sa udruženjima građana koji predstavljaju ugrožene manjinske grupe. U toku su opsežne aktivnosti koje imaju za cilj da urede odnose sa udruženjima građana i NVO-ima, s obzirom na to da je neophodno ispoštovati standard koji podrazumijeva inkluziju predstavnika Roma u cjelokupnom procesu realizacije ciljeva Dekade.

Zbog nedostatka finasijskih sredstava postojeći oblici saradnje Ministarstva sa drugim uključenim institucijama i organizacijama moraju se racionalizirati, s tim da se zadrži trend održavanja konsultacijskih sastanaka radi osiguravanja učešća Roma u cjelokupnom procesu.

Ministarstvo je u cilju osiguravanja dobre koordinacije, te radi praćenja realizacije Akcionog plana za Rome, uspostavilo interresorne tematske stručne grupe u kojima participiraju i predstavnici Roma.

Obzirom da je Odlukom o osnivanju Odbora za Rome BiH povjeren zadatak praćenja implementacije Akcionog plana za Rome ovom tijelu predstoji izrada metodologije izvještavanja i praćenja u okviru Revidiranog Akcionog plana za Rome. Planirano je imenovanje u saradnji sa Odborom za Rome užeg Monitorig tima za praćenje Revidiranog Akcionog plana za Rome.

PROJEKTI PODRŠKE IMPLEMENTACIJI AKCIONOG PLANA ZA ROME U BIH

U ranijem periodu značajnu pomoć u realizaciji Akcionog plana za Rome osigurale su Švedska organizacija EU, SIDA, UNHCR, UNICEF, UNDP, OSCE, WORLD VISION, BOSPO.

U okviru implementacije projekta „ podrška Nacionalnom Akcionom planu za uključenje Roma“ finansiranog od strane Evropske unije, a u skladu sa Memorandumom o razumijevanju potpisanog između Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH i CARE International, angažovana je koordinatorica za Rome koja poslove obavlja u prostorijama Ministarstva.

Pozicija romskog koordinatora je važna u širenju i razmjeni informacija između romskih udruženja i nadležnih organa u implementaciji Akcionog plana kako bi se ojačali institucionalni kapaciteti posebno na nivou lokalne zajednice.

U sklopu projekta CARE International, a u saradnji sa partnerskom organizacijom EUROROM iz Tuzle, angažovana su i četiri regionalna Roma koordinatora koji pokrivaju regije gdje živi najveći broj Roma Bosne i Hercegovine. Regionalni koordinatori većinom su odgovorni za saradnju lokalnih organa vlasti i romskih udruženja na provođenju konkretnih ciljeva i zadataka utvrđenih Akcionim planom.

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice će, cijeneći doprinos romskih koordinatora u poboljšanju položaja romske manjine, uz pomoć IPA fondova i projekata međunarodnih NVO namijenjenih za inkluziju Roma nastojati u saradnji sa OSCE-om i UNHCR-om obezbijediti održivost Roma koordinatora i u narednom periodu. S tim da je potrebno u narednom periodu osigurati zapošljavanje jedne osobe romske nacionalnosti u Ministarstvu.

VI ZALJUČCI

Sagledavajući ukupne efekte realizacije strateških dokumenata za rješavanje problema romske populacije u Bosni i Hercegovini u 2009. 2010 i 2011 godini, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH predlaže sljedeće zaključke:

- 1) Zadužuje se Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH da najkasnije do marta 2013. godine pripremi Revidirani Akcioni plana Bosne i Hercegovine za rješavanje problema Roma u oblastima zapošljavanja, stambenog zbrinjavanja i zdravstvene zaštite. U isti je potrebno ugraditi preporuke Međunarodnog upravnog komiteta Dekade za inkluziju Roma 2005 – 2015. godina i uskladiti sa Strategijom socijalnog uključivanja Evropske unije do 2020 godine.
- 2) Zadužuje se Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH da, kod imaoća budžeta, putem postojećih institucionalnih kapaciteta i putem Odbora za Rome, inicira aktivnosti radi osiguranja potrebnih sredstava za provođenje Revidiranog Akcionog plana za rješavanje problema Roma.

- 3) Zadužuje se Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH da u saradnji sa Odborom za Rome pripremi prijedlog Odluke o imenovanju nacionalnog koordinatora za Rome a u skladu sa postojećom praksom članica Dekade.
- 4) Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH će razmotriti mogućnost realizacije inicijative da u narednom periodu osigura zapošljavanje jedne osoba romske nacionalnosti koja će, pored ostalog, koordinirati rad romskih organizacija i pružati podršku u radu Odbora za Rome BiH.

Prilog: **Mapiranje i analiza ulaganja u romske akcione planove**